

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

795

Szerző: *Balla Vilmos*

Cím: *Csalás és hamisjáték folyik az összes pesti játékkaszinókban*

Forrás:

Magyar Újság

Bn

1926. 9. 12.

Hely

Idő

'1926'

Személy

Csalás és hamisjáték folyik az összes pesti játékkaszinókban

Pinkabérlők Eldorádója — A kártya új egzisztenciákat termelt — Háromhónapos kártyacsata — Bankouvert az Erzsébet-körúton — Bűvészkrupiék és zsetonlopás — Adócsatás és záróratállépés

— A Magyar Újság tudósítójától —

Nap-nap után jelennek meg a különböző lapok hasábjain a pesti kártyadzsungel rejtelseiből a legkülönbözőbb tudósítások, leleplezések és híradások s nap múlik nap után anélkül, hogy a hatóságok végül is erős kézzel avatkoznának bele azokba az üzelmekbe, melyek a más és más címen működő alkлубokban folynak. A rendőri híradások az egyes sikkasztók letartóztatásakor, az öngyilkosok viselt dolgainak firtatásakor beszámolnak híven arról, hogy a delikvenssek melyik-melyik játékházban vesztették el előbb saját vagyonukat és később a más pénzt, mégis mozdulatlan kézzel nézi a belügyminisztérium csak úgy, mint a rendőrség, amelynek pedig külön detektívcsoporthoz áll rendelkezésére a klubok, kaszinók és játékházak ellenőrzésére, hogy komoly egzisztenciák zuhanjanak a romlásba, kereskedők, vállalkozók vesztik el vagyonukat, földbirtokok, gyárak és házak süllyedjenek el a kártyaasztalok né-

hány milliméter nagyságú pinkalynkain keresztül.

Amíg a hatóságok érthetetlenül és tehetetlenül nézik és teszik ad acta a történeteket, addig ennek a kétes üzletnek mindenre elszánt vállalkozói

a leggyafurtabb módokat eszelelik ki, hogy egy-egy kártya-klubot berendezzenek és ott „virágozó életet” teremtsenek.

Ártatlan külsővel valami társadalmi jellegű egyesülés helyiségeiben ütik fel a tanyájukat a pinkalovagok, akik a különféle jótékony színezetű, vagy sport-, sőt néha politikai színezettel bíró egyesülés ajtatai mögött felállítják a modern kalózok csapdját, a kártyaasztalt s hajszolják elődeik nyomán az Inkák kínese helyett: a pinkák kínését.

Hogyan alakulnak a klubok

A vállalkozók, akik közül ma már sok a rovtomultúak közül kerül ki, rendszerint naiv és hiszékeny em-

berek tőkejevel berendezik sokszor ugyancsak talmi elegánciával a klubot és akkor megkezdődik a játékosok „felhajtása”. Vannak ma már emberek, akik az

új Klubok részére jó pénzért eladják azoknak a címét, akik játszani szoktak

s ezek részére elküldik a meghívókat. Egy-egy játékos néha 8-10 meghívót is kap; az egyiket dél utáni teára, a másikon virág- vagy borestre, ismét másikon tánagra hívják meg a „tagokat”. A nagyobb „üzletek” kabaréelőadásokat rendeznek, vagy potom pénzért jó vacsorákkal csábítják a játékosokat, akik közül soknak kerül az olcsó szórakozás súlyos milliókba. Legutóbb az Andrassy-úton alakult meg a *Budapesti Polgárok Kossuth Pártkörre* címmel egy új játékház, már amennyire újnak lehet nevezni azt, hogy ez már legalább a nyolcadik vállalkozás, amely más és más címen próbál szerencsét azért, hogy a szerencsehajszoló játékosokat kifossza. Ez az alakulás a leg-

szemérmelenebbet egyesével kártyázni hívja meg nyakló nélkül a tagokat, s az alábbi meghívót küldötte szét ezerszámra a városban:

Mélyen tisztelt tagtárs!

Tisztelettel értesítjük, hogy t. évi szeptember hó 4-től a kör ösz-

szes helyiségei d. u. 3 órától t. Tagjaink rendelkezésére állnak.

Tagjaink szórakoztatása céljából rendelkezésükre áll: dominó, sakk, rádió és kártya.

Szíves látogatást kér hazafias üdvözlettel

a vezetőség.

„A felhajtók”

Ez a meghívás azonban ma már csak a formalitások közé tartozik, mert a gyorsan fejlődő technika itt is új vívmányokat hozott létre: műszaki alkalmazottak és jól fizetett felhajtók veszik kezükbe a szervezés munkáját és csinálják meg a játékot. Az első napokban természetesen zökkenőkkel indul meg a vásár, a *chemin de fer* s ilyenkor a klub belső emberei, az úgynevezett műszakiak játszanak s ha egy-egy játékos befut, azonnal átadják a helyüket a tabló mellett. Ugyanekkor a felhajtók nyakukba veszik a várost, megjelennek már délben a jobb éttermekben, este pedig a vacsorázó helyeken, kávéházakban és mulatókban s beszédbe elegyedve egy-egy „pali”-val kecsegtető szavakkal és rendkívüli ügyességgel megvilágítják előtte a nyerési lehetőséget, megmutatják neki a paradicsomot s viszik fel szerencsét próbálni a modern rablólovagok kártya-váraiba.

Ilyen felkészültség mellett nem lehet csodálkozni azon, hogy Budapest lett a kártyás Eldorádó és

az **Andrássy-úti Artista Klub világrekordot** teremtett a **hosszú kártyacsaták** terén.

Nem lehet már kis, három-négynapos csekélységekkel előhozakodni, mert ennek az obskurus helyiségnek a kártyaasztalánál felváltott krupiéval és zsetonossal június 27-e óta áll egy parti. Megszakítás nélkül folyik éjjel-nappal a játék most már harmadik hónapja. Éjjel természetesen nekilendül a játék s folyik teljes erővel reggelig, amikor elgyengül, de nem marad abba, mert azok a játékosok, akik úgy le-törttek már, hogy gyakran lakásuk sínes, ilyenkor leülnek az üres helyekre és az éjszaka során a nyerőktől kért pénzből neki ülnek egymást fosztogatni s közben eljön a délután, amikor szintén ily emberek, ügyvédek, kereskedők és éjszaka ki-maradni nem tudó, játékszenvedélyűeknek lopva áldozó családapák és férjek próbálják megforgatni gyakran az üzletből kivett, vagy a kli-ensek deponált pénzeiből „kivont” tőkéket.

Mindenestre jellemző a játékosok együgyűségére és vakságára, hogy nem tűnik fel senkinek az, hogy naponta kétszer is ki-üritik a kártyaasztalban elhelyezett pinkaludát,

amelyből egy fillér sem kerül újból forgalomba, hanem eltűnik a vállalkozó és pinkabérlő zsebében, aki ebből a hallatlanul nagy jövedelemből, amely naponta elérí néha a tíz-tizenkét milliót is, csekély tíz százalékot nyújt az Artista Egyesületnek, amely pedig címét és helyiségeit adta oda cégérül ehhez a modern vállalkozáshoz.

„Tarhások és barlanglakók”

Ez a pénz és embereket tönkretévő és felörlő örökös játék egészen

új egzisztenciákat teremtett meg Budapesten. A szegényei a játéknak az úgynevezett tarhások és barlanglakók. Az utóbbiak nemcsak a pénzüket és idegeiket vesztették el, hanem az élethez való ragaszkodás utolsó szárait is. Ezek az álkluboknak a sötét társalgóiban és olvasóban húzódnak meg; nemcsak hogy nem akarnak, de nem is tudnak többé komoly munkához nyúlni, joggal nevezték el őket

játékbarlang-lakóknak.

akik, amikor már nagyon terhecsé kezd a különböző klubokban való tartózkodásuk lenni, kilátástalanul a méregpohár után nyúlnak, vagy a Dunába vetik maukat.

Morális szempontból nem állnak másként az úgynevezett

tarhások

sem, akiket azonban életosztónuk még a játékasztalhoz vonz, jóbarátaitól vagy nyerő ismerőseiktől kölcsönként pénzzel ismét megkísérlik szerencsésüket, habár természetesen, hogy az ő pénzüik ugyanolyan matematikai törvényszerűséggel kerül a pinkavállalkozók zsebébe, mint bőkezű barátaiké.

A krupiéék

Sokkal különb produktumai azonban a felhajtókon, a vállalkozókon és kártyaszerencsétlenjein kívül a játéknak az úgynevezett krupiéék. Néhány évvel ezelőtt még alig lehetett a játék menetét kezelni tudó, zsetonokat és játékpénzeket ügyesen forgató embereket találni, ma azonban már valóságos piacuk van ezeknek az embereknek, akiknek az ügyessége városszerte el van terjedve és az egyes klubok között harc folyik a legügyesebb krupiéék le-szerződteségéért. Ma már nemcsak vezetik a játékot, hanem a vállalkozókkal egyetértve tüneményes ügyességgel el is lopják a játékosok pénzt. Városszerte az úgyne-

vezett chemin de fer játékokat játszószák, ahol az egyes játékosok sorrend szerint adnak bankot s ha egy-egy bank „megáll”, vagyis ha a betett száz, vagy kétszáz ezer korona három-négy coup után az alapbank nyolcszorosára, vagy tizenhatszorosára emelkedik, nemcsak a legálisan megállapított ötszázaléknyi pinkarészt vonják le a bankból, hanem főleg, ha nagyobb bank-passe jön ki,

minden coup közben észrevétlenül sülyesztenek el két-háromszáz ezer koronát képviselő zsetont,

úgyhogy ezzel is gyorsítják a játékosok tönkretételét s elképzelhető, hogy hogyan fest reggelre egy este összeült kártyapartie, ahol a résztvevők pénzt legálisan is megadóztatják és illegális úton is lopják s ahol a játékosok egy-egy nyerő bankjuk után még önként is adóznak borraváló formájában a krupiéának, a zsetonosnak és a klub alkalmazottainak.

Hamis csomagok

A mohó és pénzszerzési vágyukban telhetetlen vállalkozók azonban még ezzel sincsenek megelégedve. Új módját találták ki a játékosok kifosztásának s

s bátran el lehet mondani, hogy a budapesti zúgkaszinók mind-egyikében ezen, a már legálisanak elismert és a játékosok által is eltűrt pinkatömésen kívül, hamisan is játszanak.

Hiába helyezik óvatosságból azt a négy-öt pakli kártyát, amivel a játék folyik, úgynevezett koporsóba, mert éppen a kártyának koporsóba való helyezésekor nyílik alkalom a csalásra és néha városszerte beszélnek arról, hogy egy-egy ilyen előre összeállított csomagba hány bank-coupot sikerült behelyezni és a vállalkozók bizalmas embereinek, akik az ilyen előre összeállított bankszériest leosztják, hogyan sikerült súlyos, néha negyven-öt-

venmillióra rúgó bankkal reirann. Lassankint a csalásnak ez a módja azonban nehezen keresztülvihető és könnyen észrevehető volta miatt már a kártyamúzeumba fog kerülni, mert egy új módszert fedeztek fel a legügyesebb pesti krupiéék a csalásra.

Szinte bűvészeket megszegyenítő ügyességgel egy-egy koporsó lejátszása közben úgy helyezik a „panierbo” bizonyos francia kulcs szerint egymás mellé azt a négy-öt kártyát, amivel egy-egy coupot lejátszának, hogy azok egy elejétől végig tartó bank-szériest alkotnak és számítva arra, hogy a pénzüket sirató vesztő játékosok már nem igen kevergetik a lapokat, minden csomagban ki-jön egy-egy hallatlanul hosszú bankpassz,

amelynek lefolyása alatt bőven van módjában a krupiéának nemcsak arra, hogy a pinkába sülyesszen, hanem arra is, hogy a tenyerébe rejtve egy-egy zsetont, saját maga is lophasson párszáz ezer koronát a bankár pénzéből.

Igy történik aztán minden kaszinóban meg, hogy reggelre csak vesztők ülnek a kártyaasztal mellett és néha egyetlen nyerő sem távozik a játékbarlangokból, amint az a regeli kávéházi beszélgetéseknél nagyon sokszor világlik ki.

Minderről tudunkkal a rendőrségnek tudomása van. Tudják azt a kártyaasport emberei, hogy melyik kaszinóban mekkora a pinka, ismerik a felhajtók, a vállalkozók, a krupiéék és a benfentes, sokszor hamisan játszó műszaki alkalmazottak nevét s mégis késnek az eredményes razziák és még most sem jelent meg a kártyaklubokat egyszersmindenkorra bezárított belügyminiszteri rendelet.

Bankouvert az Erzsébet-körúton

Az egyik erzsébetkörúti és világvárosi eleganciával berendezett kártyakaszinó, melynek működésé-

t. X előtt ugyszólván „ügynökösködik“ intézete érdekében. Kinos feltűnést kelt ez a tapintatlanság, a melyért hevesen támadják Arányit, aki nemsokára visszamegy Párizsba.

A likvidálás.

A biztosító később likvidálja üzleteit Magyarországon, ahol deprimáció jelenségekkel találkozik. Ugyanis, hogy a verseny akvizitori karának nagyjait magukhoz csalogassák: annyi előleget adnak az üzletszerzőknek, „amennyi beléjük fél.“ Ennek persze híre jár és minden bukott kereskedő és facér segéd felcsap ágensnek. Konflissal és mindig párosan rászabadítják őket a városra és — elvégre mindenkinek van valami rokona, ismerőse és egy csekély összegre való biztosítás különben sem olyan nagy dolog — az első időben csóztul dőlnek az apró-cseprő ajánlatok. Hamarosan azonban az összes „barátok“ már „fedezték szükségletüket“ és egyszerre csak ijesztő módon szaporodnak az olyan esetek, hogy a kötvényeket nem lehet „kikézbesíteni“, mert a biztosított fél nem található. Hiába fordulnak erre a közvetítőkhöz, mert bizony azokra sem lehet sehogysem rá akadni, még a bejelentőhivatal utján sem. Bizonyára ajánlat-írói nom du guerre-t használtak. Más veszedelem is fenyegetőzik. A hatóság nálunk utóbb nem engedélyezi az amerikai kötvények ama klauzuláját, hogy egy részletfizetés elmulasztása maga után vonja a police teljes érvénytelenségét. Ez volna a társaság trükkje, helyesebben ez a tulajdonképeni humbug. Akár tizennyolc évi pontos beváltás után, ha a fél a tizenkilencedik rátával késedelmeskedik, egyszerűen megsemmisítik a biztosítást, amely a rákövetkező évben már esedékes lenne. Direkt utaznak az ilyen stornikra. Az apró betűkkel nyomtatott szövegben persze ennek a „kelep-cének“ némi nyoma van, de hát ki tanulmányozná a pontozatok labirintusát! Az ügynökök pedig senkit sem figyelmeztetnek e kondícióra. A pénzbeszedő az esedékesség napján beállít az elismervénnyel és ha azonnal nem egyenlítik ki, szó nélkül távozik, hogy soha többé ne mutatkozzék. Harminc nap a respiro; a harmincegyedik napon már szóba sem állnak a kuncsafttal. Rengeteg jövedelme van ennek a révén az intézetnek. Érdekes különben, hogy senkinek esze ágában sincs, hogy dolláros alapon asszekuráljon. Nem akarják komplikálni az ügyet. Minek kötnék a biztosítást kétezer dollárra, amikor tizezer koronára is kiállítják a police-t. Utóvégre egyre megy!

Az első réteg.

Ami a közönség els őrétegét illeti, épenséggel nem számítottak a Fészekre, amely egyébaránt akkortájt még csak alkotó betűiben lézengett: F. É. S. Z. E. K. = festők, építészek, szobrászok, zenészek, énekesek, komédiások. Az írókra sem reflektálnak. Egyáltalán nem a koldusszegény bohémvilágra pályáznak. A művészek és skriblerok különben is a mult század utolsó évtizedeiben még a Józsefvárosi és a tabáni kiskocsmák fokhagymás rostélyosai és a Belváros sikátorainak pléhasztalos, füstös kávéházai felé orientálódnak. A fin de siecle éveiben még nem kötelező a tiszta kragli, ellenben divatos a ki-rojtosodott nadrág. A különféle „mesterek“ nem érzik magukat valami különösen a körüti kávéházi zsinagógában. Á, ez nem nekem való kávéház — mondják „A kaláber-parti“ nyomán, amely akkor indul vala Oroszy Rostély (Gerlózy)-utcai „Folies Caprice“-zengerájából világhódító körutjára. Arányi bölcsen tudja hogy a hivatásos zsenik szeretik a jó életet, de eszükbe sincs, hogy az életet jól „biztosítsák.“ Neki nem kellenek írók, hanem aláírók az ajánlati blankettákra. Egy három keresztrel jelző, szercsintő analfabéta kedvesebb előtte, mint egy háromlábos tárca sziporkázó irástudója. A filisztereket akarják a kávéház hallatlan fényezésével „főzni“ (Bocsánat e kifejezésért, amely különben is anakronizmus, mert három évtizeddel ezelőtt még ismeretlen a pesti argot e bájos szava.) Minden gondos családapa el is jött élete párjával, mert mindenhol: a hivatalban, a műhelyben, az irodában és a boltban azt kérdezték, hogy „látta-e már a Newyorkot éjjel?“ Betérnek tehát ünnepiesen kiöltözködve és megbámulják a megbámulandókat e kiruccanás után pedig visszavonulnak régi törzslokáljaikba. Mindenki megtapasztalja az új látványosságot, de csak egyszer. És néhány hónap mulva — amint előre látható volt — a termekben már több pincér tartózkodik, mint vendég. Akkoriban még vezércikkeznek arról, hogy a luxus-kávéházak megmételezik a családi életet és megiontiák az erkölcsöket. A Külső-Kerepesi-ut ez időben az utcatáblák szerint a Központinál, tényleg azonban a „kisirókusnál“ kezdődik. Innét tul a „Makkhezi“-féle kocsmák és a zugkávéházak sokasága következik, aztán a Siralomháza, ahol az országbíró gyilkosait is felakasztották, végül a mai Kazár-utca ruhásboltjainak tömege, az ajtóknál erőszakosan nyájaskodó földmesterekkel. Szóval a millió nem kedvez egy előkelő helyiségnek.

Balla Vilmos.